

عنوان مقاله:

بررسی معماری خانه های حکما و امراء در بافت سنتی بیرجند

محل انتشار:

اولین کنفرانس ملی فناوری های نوین در علوم مهندسی (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

رضا عسکری - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی بیرجند

فرهاد خسروی بیژائم - عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی بیرجند، گروه هنر و معماری

خلاصه مقاله:

امروزه در شهر بیرجند ده ها خانه شاخص تاریخی وجود دارد که بررسی ویژگی های این خانه ها جهت دستیابی به الگوهای ساختاری و حفظ پشتوانه های فکری شکل گیری آن ها ضروری می نماید. اوج قدرت حاکمیت محلی و شکوفایی شهر بیرجند، مربوط به دوره قاجار است. ساخت عمارت ها و باغ ها، مدرسه ها، حسینیه ها، مساجد و ساخت خانه های مسکونی و به تبع آن؛ شکل گیری محلات، میدان ها و بافت شهری که امروزه در زمره بافت تاریخی بیرجند محسوب می شود، همه دلالت بر هدف مندی و شکوفایی این دوره دارد. در این مقاله، به بررسی نقش طبقه حاکمان و امراء یکی از چهار طبقه ساکن در بافت سنتی بیرجند در شکل گیری فضاهای معماری باغ و عمارت اکبریه پرداخته شده است. نتایج مطالعات نشان می دهد که ارگ و بنای اکبریه، مجموعه ای کامل از یک ارگ حکومتی است که بیانگر فرهنگ مردم شناسی است. چنان که این مجموعه، از بخش های مختلفی همچون ارگ، خانه مسکونی، بنای ایوانی، حیاط، حوض، باغ، حمام، مسجد، اقامتگاه، زندان، انبار و حمام عمومی برخوردار بوده و مجاورت با روستای اکبریه از ویژگی های خاص آن به شمار می رود. این ویژگی ها، همه باهم، مجموعه کاملی را شکل داده است که بناهای دیگری هم در بیرجند، تا حدودی از این امر پیروی می کنند؛ از جمله ارگ و باغ رحیم آباد و ارگ و باغ شوکت آباد. استحکام بناها با استفاده از آخرین فنون معماری سنتی، این خصیصه را در این بناها ایجاد کرده که با توجه به زلزله های فراوان شهرستان بیرجند از دوره قاجار تاکنون، به هیچ یک از این بناها آسیب جدی وارد نشده است. اصل محرمیت نیز در طراحی معماری آنها دیده می شود. هر فضا، از کارکرد خاصی برخوردار است و به عبارتی، پرهیز از بیهودگی در این بناها به وضوح قابل مشاهده است.

کلمات کلیدی:

خانه امرا، عمارت اکبریه، تزیینات معماری، معماری قاجار بیرجند

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/592641>

